

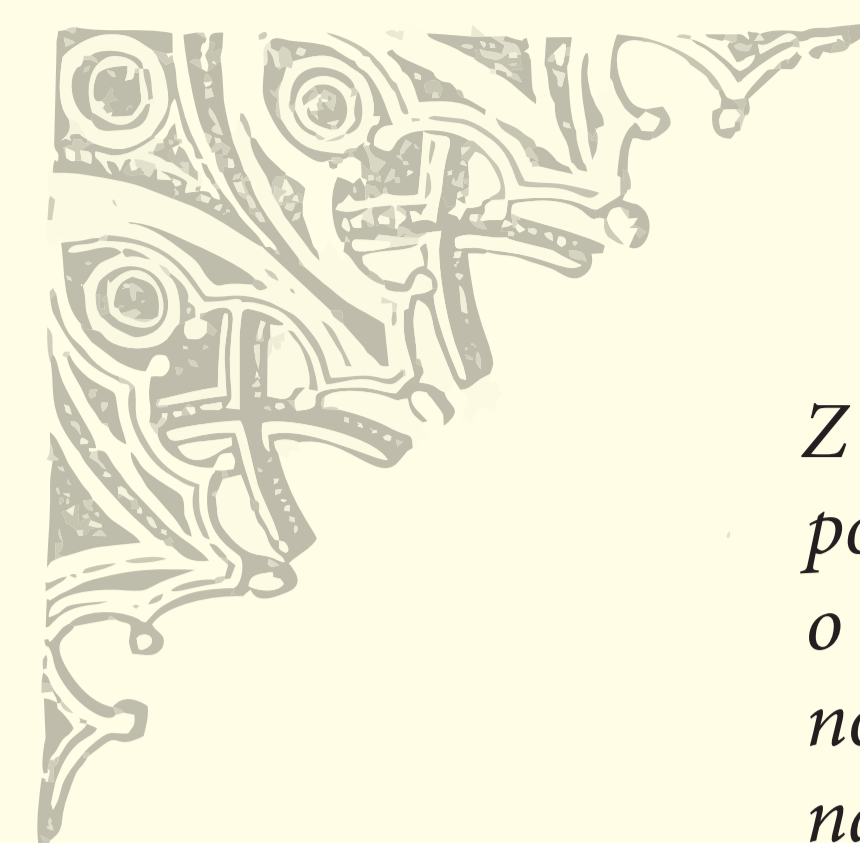
WZNOSZĄC GMACH NARODOWEJ WIEDZY

200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

Towarzystwo Naukowe staje się Akademią Umiejętności...

Wprowadzić zatem harmonię i równowagę w naukową pracę, starać się o wypełnienie jej braków tem skrzętniej, im dotkliwiej się czuć dają, postawić miarę jednych wymagań, jednej surowej umiętnej metody dla prac umiętnych, nauką w ojczystym uprawianą języku, wywierać wpływ zbawienny na wykształcenie szkolne: oto, co byłoby jedną z najskuteczniejszych na przyszłość działalności, źródłem zdrowia i rozwoju, środkiem moralnego wzmocnienia, środkiem zdobycia sobie uznania i powagi! I oto stało się, że w naszym kraju, od lat kilku używającym języka krajowego w szkole, Towarzystwo oddane cichej pracy naukowej, otrzymało Najwyższe wezwanie Monarchy, aby przygotować tę państwu, krajowi, narodowi zarówno zbawienną działalność przez utworzenie Akademii! (...) I w tej jednej chwili będę miał odwagę powiedzieć za to grono, będące pierwszym Akademią zawiązką, że odzew ten znalazł ludzi, czujących całą wielkość i trudność swego zadania, ale pragnących zarazem wedle możliwości swej i sił, spełnić je z konsekwencją, jaką im (...) obowiązki względem kraju, świadomość potrzeb narodowych i godność uprawianej w najwyższej instytucji umiętności w postępowaniu i działaniu nakłada!

Józef Szujski, „O stosunku Akademii Krakowskiej do Kraju i ruchu naukowego w powszechności”, 7 V 1873 rok

Z gorącym współdziałaniem i z prawdziwą radością powziął podpisany Wydział Rady powiatowej Brzeskiej wiadomość o wyniesieniu Towarzystwa naukowego Krakowskiego do godności i znaczenia Akademii umiętności. Wyniesienie to jest najwymowniejszym dowodem, że praca cicha, długoletnia zamykająca się w skromnych granicach możliwości, praca grona naukowego prywatnej natury, zwróciła uwagę wspaniałomyślnego Monarchy, który uznając ważność narodowo polskiego rozwoju nauk i umiętności wyniósł zasłużone w tym kierunku Towarzystwo Naukowe Krakowskie najmiłościwiej do wysokiego szczytu Akademii.

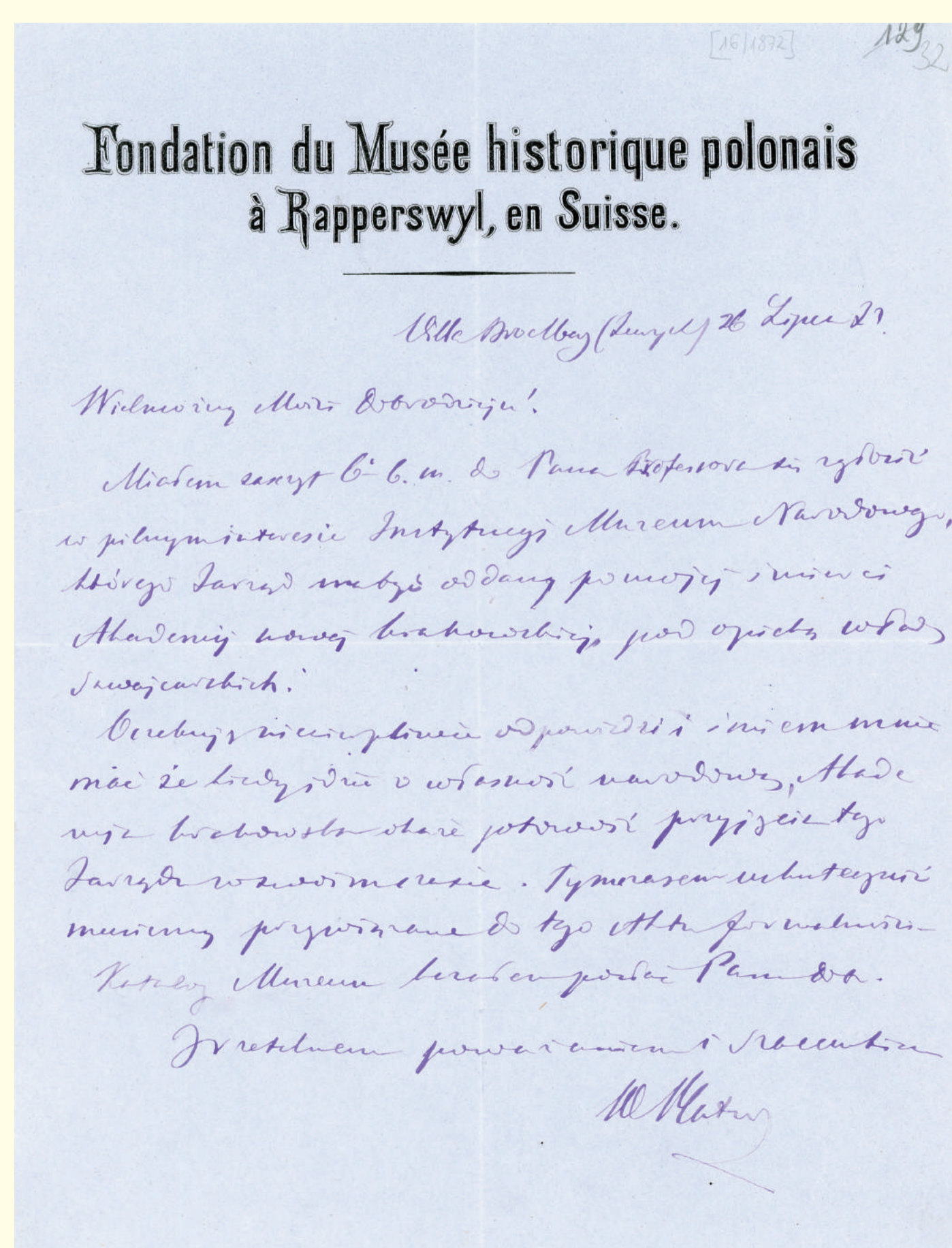
Z pisma Wydziału Rady powiatowej w Brzesku do Towarzystwa Naukowego, 13 XI 1871 rok

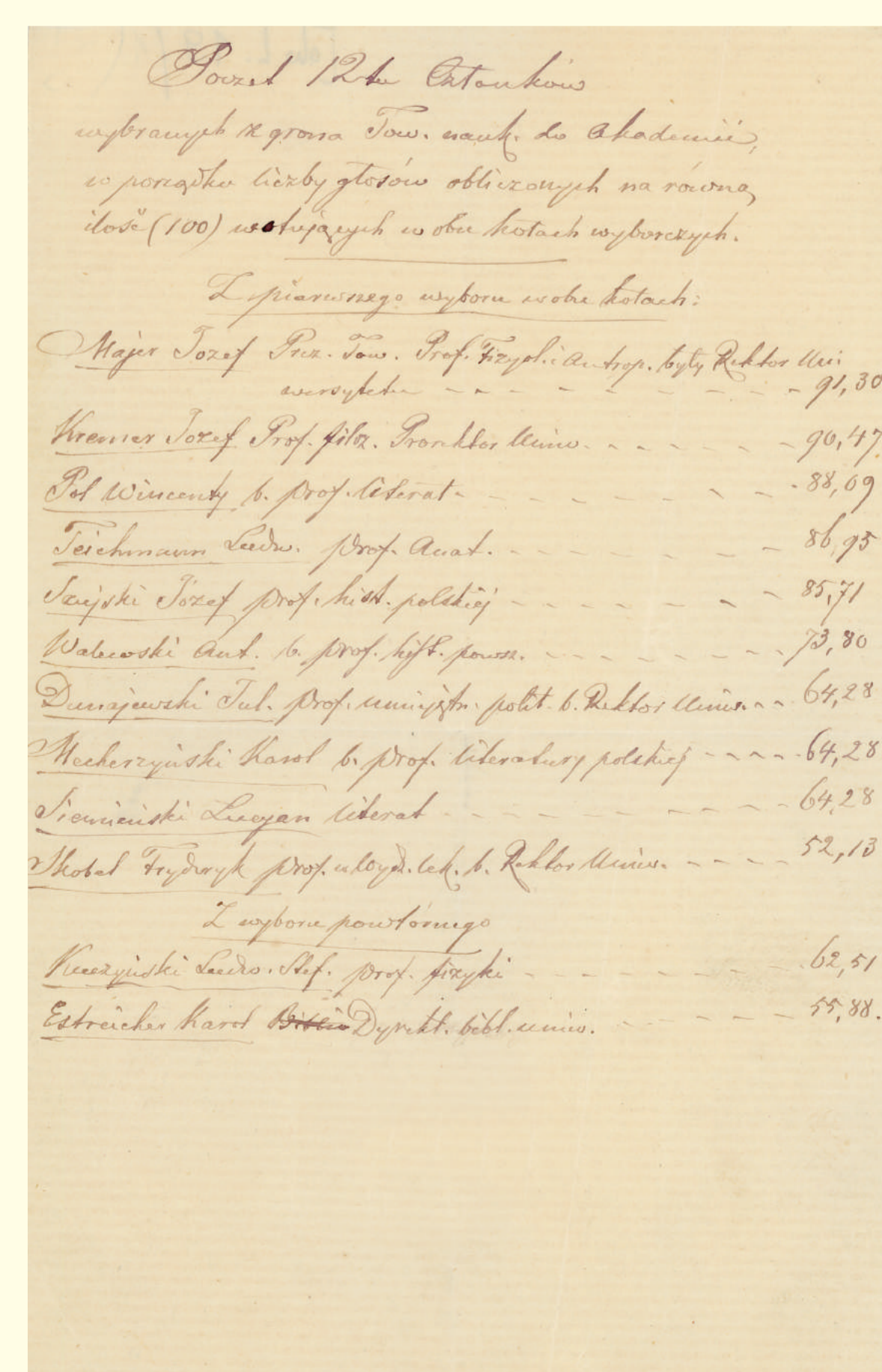
Karol Ludwik Habsburg (1833–1896), młodszy brat cesarza Franciszka Józefa I, protektor Akademii Umiejętności

Znane całemu kraju, a w szczególności Miastu naszemu prace i starania JW. Pana i czcigodnych czynnych członków Towarzystwa Naukowego krakowskiego w podniesieniu oświaty i rozwoju nauk w powszechności a w szczególności w narodowym kierunku – nie mogło pominąć uwagi panującego Monarchy naszego; w skutek czego rok 1872-gi owo stulecie pierwszego rozbioru Polski, stało się dla nas o tyle pamiętniejszym ale lepszą przyszłość rokującym, iż Najjaśniejszy Pan, w uznaniu potrzeby Kraju a w nagrodę usiłowań waszych, udarował Kraj tu Klejnotem wielkiej doniosłości zaprowadzając w byłej Stolicy Piastów i Jagiellonów Akademię Umiejętności, przy której rodzony Brata swego Arcyksięcia Karola Ludwika protektorem zamianować raczył.

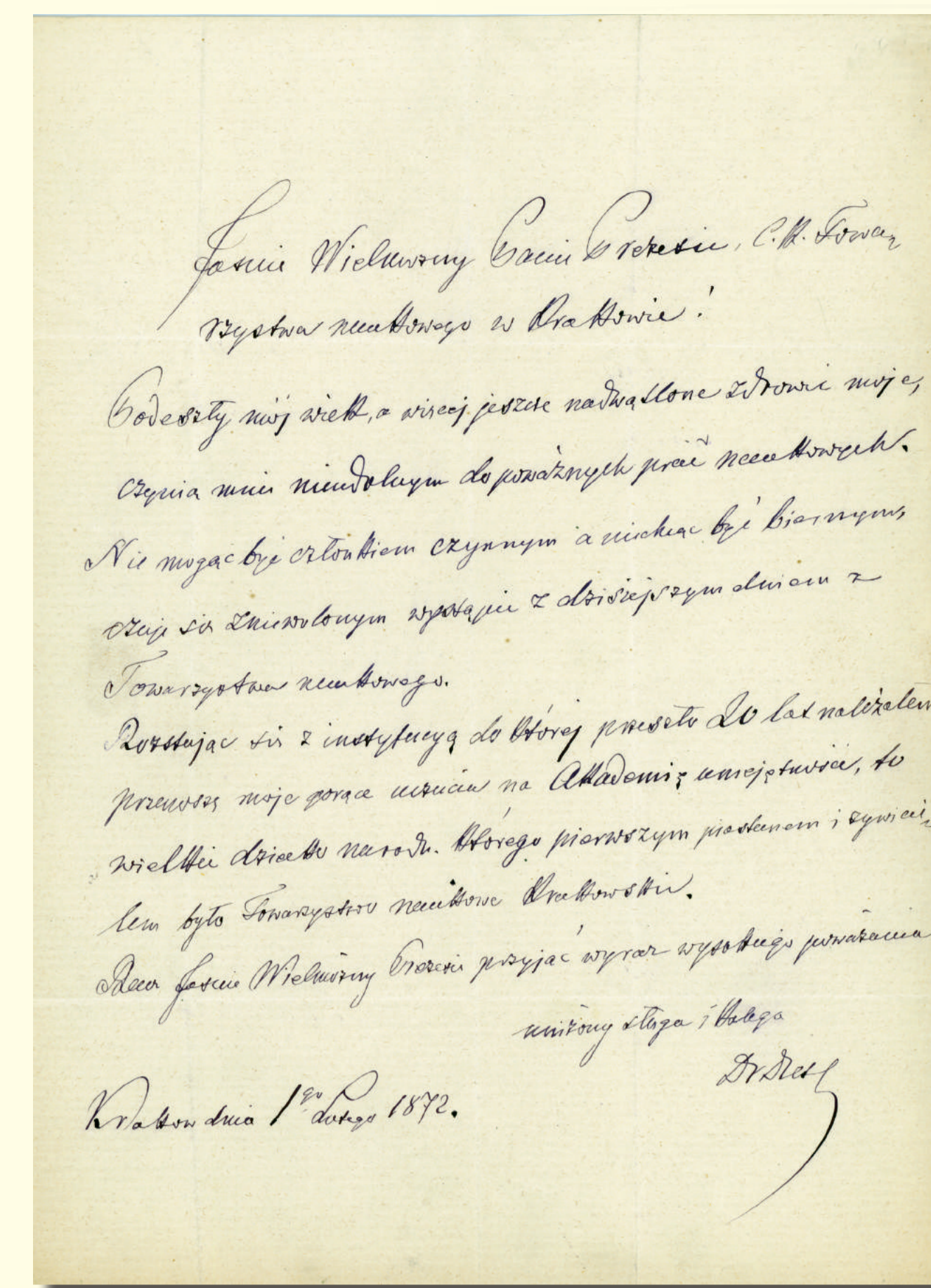
Z listu Ludwika Sztarsztyn Helcla do Józefa Majera Prezesa Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, 28 II 1872 rok

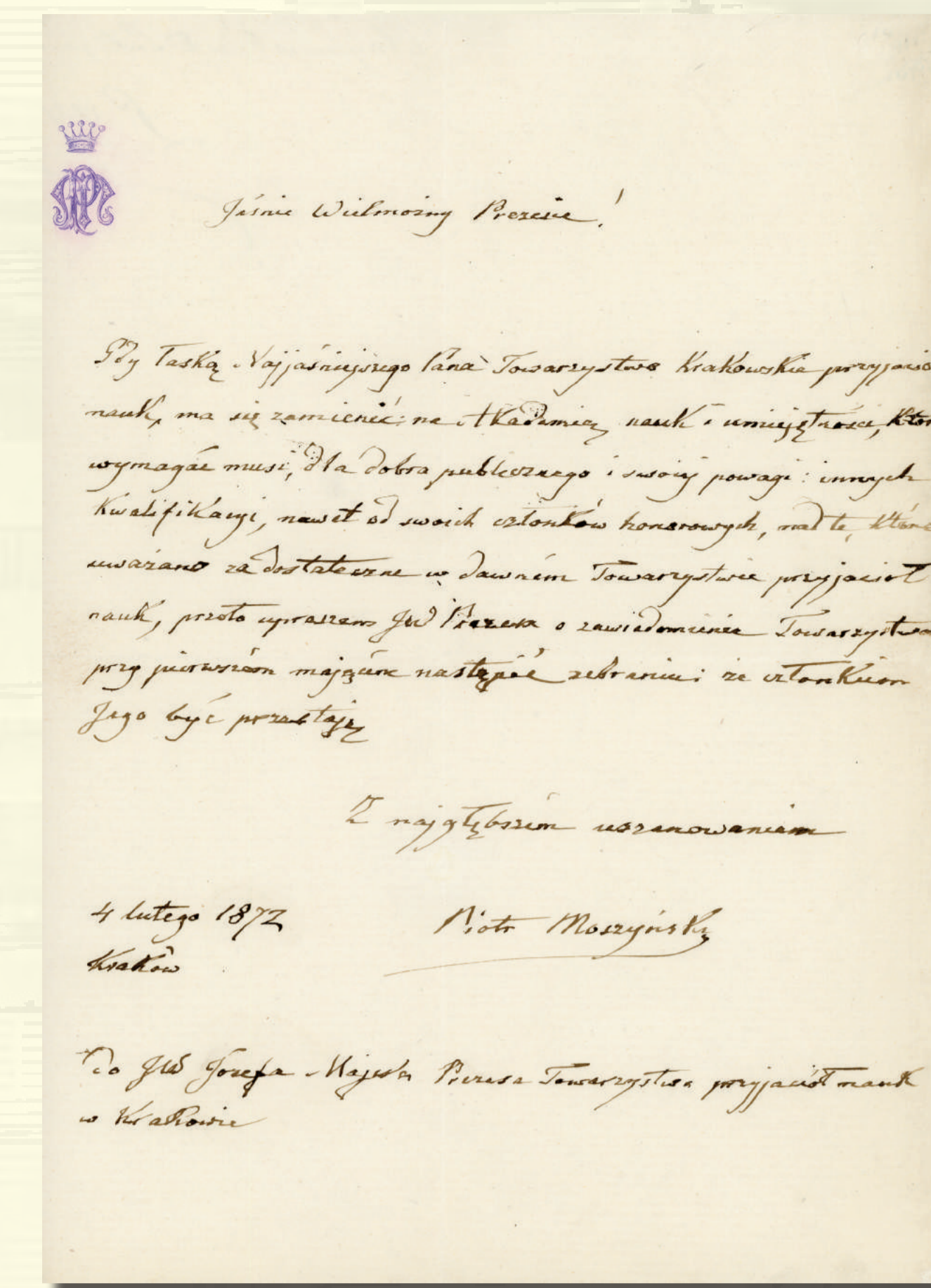
List Władysława Broel Platiera do Józefa Majera Prezesa Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w sprawie przejścia opieki nad Muzeum Narodowym w Rapperswilu przez Akademię, 26 VII 1872 rok

„Poczet 12-tu członków wybranych z grona Towarzystwa do Akademii”

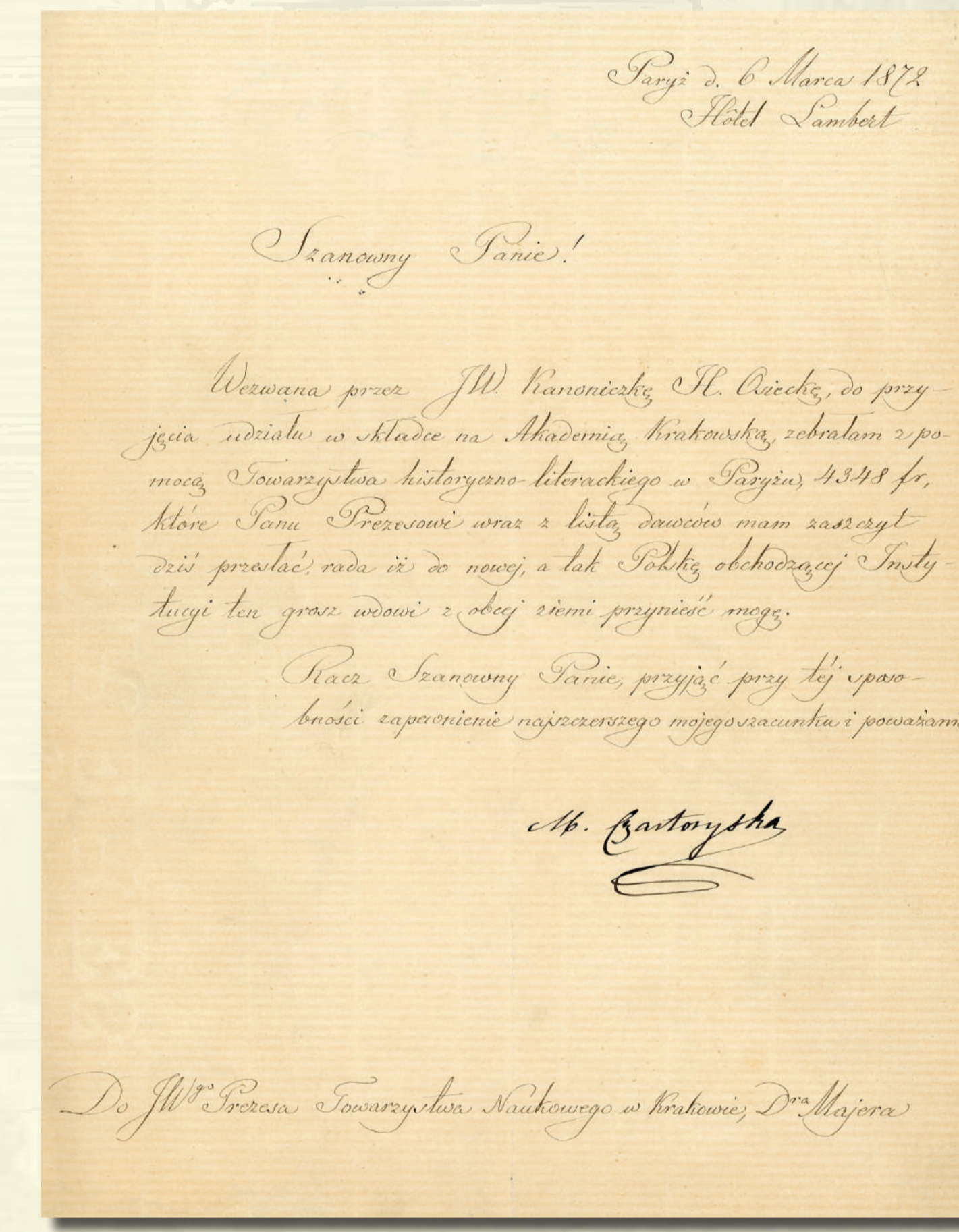
List Józefa Dietla do Józefa Majera Prezesa Towarzystwa Naukowego Krakowskiego z rezygnacją z członkostwa w Towarzystwie, 1 II 1872 rok

List Piotra Moszyńskiego do Józefa Majera Prezesa Towarzystwa Naukowego z rezygnacją z członkostwa w Towarzystwie, 4 II 1872 rok

List Izydora Bzowski do Józefa Majera Prezesa Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, 1 III 1872 rok

List Marceliny Czartoryskiej do Józefa Majera z listą darczyńców na fundusz robót przy budowni Towarzystwa Naukowego, 6 III 1872 rok

Posiedzenie publiczne Akademii Umiejętności w dniu 18 II 1873 roku otwierające uroczystość jubileuszową Mikołaja Kopernika. Ilustracja z numeru 275 Tygodnika Ilustrowanego z 1873 roku